

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 93

(Prot. Nr. 58; 4§)

2012.gada 10.decembrī

Par lietas neierosināšanu

Par SIA „IMPULSPLUS” 05.10.2012. iesniegumu Nr.N20

Konkurences padome (turpmāk – KP) 09.10.2012. saņēma SIA „IMPULSPLUS” (turpmāk – Iesniedzējs) 05.10.2012. iesniegumu Nr.N20 par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma uzlikšanu un naudas soda piemērošanu (turpmāk – Iesniegums), kurā norādīts sekojošais.

Starp Iesniedzēju un SIA „Data Park” 16.08.2011. tika noslēgts terminēts līgums Nr.L07/160811 par Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta viedkaršu un viedbiļešu realizāciju. Līgums nav spēkā kopš 17.08.2012.

Iesniedzējs 18.07.2012. iesniedza SIA „Data Park” iesniegumu Nr.16, lūdzot līgumu Nr. L07/160811 pagarināt, uz kuru atbilde netika saņemta. Iesniedzējs norāda, ka 12.06.2012. tika saņemta elektroniska vēstule par atteikumu nodrošināt terminālus e-talonu realizācijai A.Čaka ielā 125 un Gaigaļu ielā Rīgā, jo termināli e-talonu pārdošanai ir nepieciešami citās vietās.

Iesniedzējs vērš KP uzmanību uz to, ka SIA „Data Park” un SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” ir vienīgās sabiedrības, kas nodrošina Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta viedkaršu un viedbiļešu realizāciju un ir tiesīgas minētā mērķa sasniegšanai nodot Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta viedkaršu un viedbiļešu pārdošanas terminālus.

Iesniedzēja ieskatā tirgus dalībnieku – SIA „Data Park” un SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” pastāvošais ekonomiskais (saimnieciskais) stāvoklis konkrētajā tirgū ir uzskatāms par dominējošu stāvokli Konkurences likuma (turpmāk – KL) 1.panta 1.punkta izpratnē. Tādējādi SIA „Data Park” un SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” rīcība, nesadarbojoties jeb atsakoties no sadarbības ar Iesniedzēju bez objektīvi attaisnojoša iemesla, būtu uzskatāma par dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu KL 13.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē, kā atteikšanās slēgt darījumu ar citu tirgus dalībnieku bez objektīvi attaisnojoša iemesla, tajā skaitā netaisnīga un nepamatota atteikšanās piegādāt preces vai sniegt pakalpojumus. Kā arī dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu KL 13.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē – tirgus ierobežošana bez objektīvi attaisnojoša iemesla par sliktu patērētājam.

Iesniedzējs norādīja, ka saskaņā ar KL 13.panta otro daļu SIA „Data Park” un SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” būtu uzskatāmas arī par tirgus dalībniekiem, kuri atrodas dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā.

Iesniedzējs norāda, ka ir ieinteresēts turpināt Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta viedkaršu un viedbiļešu realizāciju, kā arī Rīgas pilsētas iedzīvotāji ir ieinteresēti iegādāties Iesniedzēja veikalos un kioskos Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta viedkartes un viedbiļetes, kā tas ir norādīts Iesniegumam pievienotajā kolektīvajā lūgumā RD Satiksmes departamentam.

Ņemot vērā Iesniegumā norādīto, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmo daļu, 14.pantu un 23.panta trešo daļu, Iesniedzējs lūdz KP ierosināt lietu un konstatēt pārkāpumu SIA „Data Park” un SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” rīcībā.

Lai pārbaudītu Iesniegumā minētos faktus, KP ieguva informāciju no SIA „BMS TEHNOLOĢIJA”, SIA „Rīgas karte” un SIA „Data Park”.

KP, izvērtējot Iesniegumā minēto un papildus iegūto informāciju,

konstatēja:

SIA „IMPULSPLUS” ir reģistrēta Latvijas Republikas komercreģistrā ar reģ.Nr.50103381771, juridiskā adrese ir Alfrēda Kalniņa ielā 4-18, Rīgā, kuras darbības veids ir avīžu un kancelejas piederumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos.

SIA „Data Park” ir reģistrēta Latvijas Republikas komercreģistrā ar reģ.Nr.40103291531, juridiskā adrese ir Brīvības ielā 58, Rīgā, kuras darbības veidi ir elektronisko iekārtu un optisko ierīču remonts, iekārtu remonts.

SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” ir reģistrēta Latvijas Republikas komercreģistrā ar reģ.Nr.50003510331, juridiskā adrese ir Raunas ielā 5, Rīgā, kuras vieni no darbības veidiem ir elektronisko iekārtu un optisko ierīču remonts, finanšu starpniecība un datu apstrāde, uzturēšana un ar to saistītās darbības.

1. Konkrētie tirgi.

Starp SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” un SIA „Rīgas karte” noslēgts līgums (*). Līguma 2.1.punktā noteikts, ka (*). Ņemot vērā SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” pārstāvja sniegto informāciju 2012.gada 23.oktobrī SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” slēdz līgumus par Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta viedkaršu un viedbiļešu (turpmāk – Biļetes) realizāciju ar vairākiem uzņēmumiem, piemēram, SIA „Narvesen Baltija”, SIA „Data Park”, AS „Preses apvienība” u.c., kuri veic Biļešu mazumtirdzniecību. Lai veiktu Biļešu tirdzniecību, nepieciešami pārdošanas punktu termināli.

Konkrētās preces tirgi šajā situācijā būtu pirmšķietami definējami kā Biļešu vairumtirdzniecības tirgus, un Biļešu mazumtirdzniecības tirgus. SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” darbojas Biļešu vairumtirdzniecības tirgū, savukārt Biļešu mazumtirdzniecības tirgū darbojas SIA „IMPULSPLUS”, SIA „Plus Punkts”, SIA „Narvesen Baltija”, A/S „Preses apvienība” u.c.

Rīgas sabiedriskā transporta Biļetes ir izmantojamas tikai Rīgas sabiedriskajā transportā, tāpēc konkrētais ģeogrāfiskais tirgus būtu Rīgas pilsētas teritorija.

Ņemot vērā augstāk minēto, šī lēmuma ietvaros pirmšķietami būtu definējami divi konkrētie tirgi:

- 1) *Biļešu vairumtirdzniecības tirgus Rīgas pilsētas teritorijā;*
- 2) *Biļešu mazumtirdzniecības tirgus Rīgas pilsētas teritorijā.*

2. Dominējošais stāvoklis vairumtirdzniecības tirgū.

Saskaņā ar KL 1.panta 1.punktu dominējošais stāvoklis ir „tirgus dalībnieka vai vairāku tirgus dalībnieku ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šis dalībnieks vai šie dalībnieki spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, piegādātājiem vai patērētājiem”. Atbilstoši viens no galvenajiem

faktoriem dominējoša stāvokļa noteikšanā ir būtiskas tirgus varas jeb rīcības neatkarības esamība.

Saskaņā ar 17.07.2012. sarunu protokolu ar SIA „Data Park” pārstāvjiem – starp SIA „Data Park” un SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” ir noslēgts līgums par Biļešu realizāciju. Uzņemto saistību izpildē SIA „Data Park” var piesaistīt trešās personas, kurām ir tirdzniecības vietas. Ņemot vērā SIA „Data Park” pārstāvju norādīto un KP papildus iegūto informāciju, SIA „Data Park” darbības (piesaistot trešās personas savu uzņemto saistību izpildē) ir atkarīgas no SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” piegādātajiem termināliem un piegādāto terminālu skaita.

Vērtējot SIA „Data Park” tirgus varu vairumtirdzniecības tirgū, ir jāņem vērā, ka klientiem ir iespēja slēgt līgumus arī ar SIA „BMS TEHNOLOĢIJA”. Tādējādi SIA „Data Park” neatrodas dominējošā stāvoklī Biļešu vairumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētas teritorijā, jo tā ir atkarīga no SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” rīcības, pieņemot lēmumu, cik daudz terminālus piešķirt SIA „Data Park”, kur abi minētie tirgus dalībnieki vienlaikus ir konkurenti.

Attiecībā par Iesniedzēja norādīto informāciju par vairumtirdzniecības kanāla nepieejamību KP uzskata, ka primāri izvērtējamās SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” darbības, nevis SIA „Data Park” darbības, ņemot vērā, ka SIA „Data Park” ir atkarīga no tā, vai SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” slēdz ar SIA „Data Park” līgumu.

KP izvērtēja SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” tirgus varu. KP ieskatā SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” pastāv zināma rīcības brīvība attiecībā uz to, ar ko slēgt līgumus savu saistību izpildē. Tomēr jāņem vērā, ka saskaņā ar KP 21.11.2012. iegūto informāciju no SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” - (*). No iepriekš minētā izriet, ka SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” nav pilnīga rīcības brīvība attiecībā uz līgumu slēgšanu un terminālu sadali. Tikšanās laikā SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” pārstāvis norādīja (*). SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” pārstāvis norādīja, ka (*). Iepriekš minētais izriet arī no SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” un SIA „Rīgas karte” noslēgtā līguma satura un proti, līguma 2.3.punktā noteikts, ka (*). No iepriekš minētā secināms, ka SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” neatrodas dominējošā stāvoklī Biļešu vairumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētas teritorijā, ņemot vērā, ka SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” savās darbībās ir atkarīga no SIA „Rīgas karte”, saskaņā ar šo komersantu savstarpējo līgumu, (*).

Saskaņā ar SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” 23.10.2012. un SIA „Data Park” 23.11.2012. sniegto informāciju SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” un SIA „Data Park” darbības, atsakoties pagarināt līgumu, nav vērstas pret tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū kopumā, bet vienīgi pret Iesniedzēju. Jāatzīmē, ka starp Iesniedzēju un komersantiem - SIA „Data Park”, SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” pastāv civiltiesiska rakstura strīds - saistīts ar līguma neizpildi. Saskaņā ar KP iegūto informāciju, SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” rīcība, atsakoties noslēgt līgumu ar Iesniedzēju, nav bijusi vēsta uz konkurences ierobežošanu, bet uz SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” ekonomisko interešu aizsardzību un iespējamību nodrošināt Iesniedzējam terminālus, ņemot vērā to, ka terminālu skaits ir ierobežots un uz doto brīdi tie nav pieejami.

3. KL 13.pantā pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpums.

KL 13.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpuma sastāva izpildes konstatēšanai nepieciešams vispirms izvērtēt, vai tirgus dalībnieks atrodas dominējošā stāvoklī. KP nekonstatē nepieciešamo priekšnoteikuma - tirgus dalībnieku atrašanās dominējošā stāvoklī - konkrētajos tirgos, iestāšanos. SIA „Data Park” un SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” neatrodas dominējošā stāvoklī ne Biļešu vairumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētā, ne Biļešu mazumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētā. Līdz ar to to darbības nevar tikt vērtētas KL 13.panta pirmās daļas ietvarā.

4. Dominējošais stāvoklis mazumtirdzniecībā.

KL 13.panta otrajā daļā ietverti kritēriji tirgus dalībnieka dominējošā stāvokļa

mazumtirdzniecībā novērtēšanai un proti – „*dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā atrodas tāds tirgus dalībnieks vai vairāki dalībnieki, kas, ņemot vērā savu iepirkuma varu pietiekami ilgā laika posmā un piegādātāju atkarību konkrētajā tirgū, spēj tieši vai netieši piemērot vai uzspiest piegādātājiem netaisnīgus un nepamatotus noteikumus, nosacījumus vai maksājumus un var kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū Latvijas teritorijā*”. Attiecīgi priekšnoteikumi dominējoša stāvokļa mazumtirdzniecībā konstatēšanai ir darbība konkrētajā tirgū (mazumtirdzniecībā), kurā tas var realizēt savu iepirkuma varu un piegādātāju atkarību konkrētajā tirgū.

KP ieskatā lietas faktiskie apstākļi neliecina par to, ka SIA „Data Park” vai SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” darbotos konkrētajā tirgū un to piegādātāji, proti, SIA „Rīgas karte” ir atkarīgi no SIA „Data Park” un SIA „BMS TEHNOLOĢIJA”. Konkurences likuma 13.panta otrā daļa aizsargā ekonomiski atkarīgo tirgus dalībnieku – piegādātāju – tiesiskās intereses attiecībās ar mazumtirgotājiem. Ņemot vērā, ka SIA „Data Park” un SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” nedarbojas Biļešu mazumtirdzniecības tirgū un to piegādātājs – SIA „Rīgas karte” nav ekonomiski atkarīgs no SIA „Data Park” vai SIA „BMS TEHNOLOĢIJA”, secināms, ka ne SIA „Data Park”, ne SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” neatrodas dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā.

Attiecībā uz SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” 23.10.2012. sniegto informāciju par kritērijiem, kā tiek izvēlēti uzņēmumi līguma slēgšanai par Biļešu realizāciju – *kritēriji: tirdzniecības atrašanās vieta sabiedriskā transporta tuvumā, cilvēku plūsma, kā arī konkrētais zonējums dotajā vietā, kas norāda uz citu tirdzniecības vietu, kur jau ir iespējams iegādāties viedkartes un viedbiļetes* – KP konstatē, ka SIA „Rīgas karte” ir tas tirgus dalībnieks, kam būtu jānodrošina šo kritēriju izpildes kontrole, ņemot vērā komersanta saimnieciskās intereses un nepieciešamību organizēt efektīvu sabiedriskā transporta pakalpojuma sniegšanu. SIA „Rīgas karte” ir jārūpējas par augstāk minēto kritēriju ievērošanu un to, ka pret komersantiem, kuri noslēdz un vēlas noslēgt līgumus par viedkaršu un viedbiļešu realizāciju, izturas objektīvi pamatoti un vienlīdzīgi, jāuzrauga, ka šie kritēriji būtu bez diskriminācijas piemērojami. Efektīva izpildes kontrole nodrošinātu terminālu, kas ir ierobežotā skaitā, caurskatāmāku un taisnīgāku sadali.

KL 23.panta ceturtajā prim daļā noteikts, ka KP neierosina lietu, ja iesniegumā ietvertā un nepieciešamības gadījumā papildus iegūtā informācija nesatur ziņas par nodarījumu, kam ir šā likuma pārkāpuma sastāva pazīmes.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz KL 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 23.panta ceturto prim daļu, Konkurences padome

nolēma:

neierosināt lietu uz SIA „IMPULSPLUS” 05.10.2012. iesnieguma Nr.N20 pamata par iespējamu Konkurences likuma 13.panta pirmās un otrās daļas pārkāpumu SIA „Data Park” un SIA „BMS TEHNOLOĢIJA” darbībās.

Saskaņā ar KL 8.panta otro daļu KP lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija